08500

A

TYPOGRAPHIA-DALKÖR TÖRTÉNETE

RÖVID VÁZLATBAN

és az 1896. évi június hó 28-án a II. ker., Medve-utczai „Fáczán"-vendéglő összes helyiségeiben tartandó

HUSZONÖTÉVES FÖNNÁLLÁSA ÜNNEPÉLYÉNEK

MŰSORA.

BUDAPEST, 1896.
HORNYÁNSZKY VIKTOR KÖNYVNYOMDÁJA.

BUDAPESTI TYPOGRAPHIA-DALKÖR.

1871—1896.

A

TYPOGRAPHIA-DALKÖR TÖRTÉNETE

RÖVID VÁZLATBAN

és az 1896. június 28. a II., Medve-utczai „FÁCZÁN"-vendéglő összes helyiségeiben tartandó

HUSZONÖTÉVES FÖNNÁLLÁSA ÜNNEPÉLYÉNEK

MŰSORA.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

BUDAPEST,
HORNYÁNSZKY VIKTOR KÖNYVNYOMDÁJA
1896.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

208500

M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA
Nyomtatv. Növedéknapló
1896 év. 901 .sz.

KÖZREMŰKÖDNEK:

A POZSONYI „TYPOGRAPHENBUND“, A TEMESVÁRI „TYPOGRAPHIA“,
VALAMINT AZ „ATHENAEUM DALÁRDA“, „ÉBREDÉS“,
„BUDAPESTI MUNKÁS-DALÁRDA“, „BUDAPESTI POLGÁRI DALKÖR“,
„UJPESTI DALKÖR“ ÉS „ERZSÉBETFALVAI POLGÁRI DALKÖR“.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Az egyleti életben számos oly esetek fordulnak elő, a midőn a vezetőség kénytelen egyrészt a műsor változatossága érdekében, másrészt a dalkörnek egyéb érdekei előmozdítása végett az egylethez távolabb álló személyek szives segélyét és pártfogását igénybe venni. Ily esetek nálunk is gyakran fordultak elő. Kedves kötelességünknek tartjuk tehát itt és ez alkalommal is hálás köszönetet mondani mindazoknak, a kik a hosszú 25 év alatt kedves előzékenységgel és készségesen fáradoztak az egylet érdekében, elősegítve annak virágzását.

Először is a szeretetre és tiszteletre méltó hölgyekről emlékezünk meg, kik a közönségnek számos alkalmakkor kitünő művészetükkel valóban élvezetdús estéket szereztek. És ezek első sorban Mückné ő nagysága, Durigoné ő nagysága és kedves leányai, a Karg kisasszonyok, Herald-Holzer ő nagysága, a Láng kisasszonyok, valamint számos más hölgy.

Az urak közül Láng Frigyes urat illeti az érdemek pálmakoszorúja. Mint a dalkörnek egyik legbuzgóbb híve, már 20 évig példátlan odaadással és önzetlenséggel működik dalárdánk érdekében, és hihetőleg ezután sem fogja tőlünk megvonni kitünő szolgálatait és tapasztalatait. Azután Engel, Avalszky, Dobes és számos más közreműködő uraknak, kiket helyszűke miatt névleg nem nevezhetünk meg, valamint az énekeseknek, a zenekar tagjainak, a tisztelt tagoknak és pártfogóknak és mindazoknak, kik az egylet iránt érdekkel viselkednek vagy tényleg működtek, szívből eredő hálás köszönetet mondunk.

Továbbá Heisler F. nyomdatulajdonos úrnak is hálás köszönetet mondunk sok nyomtatványnak díjtalan előállításáért. Hornyánszky Viktor meg Pusztai Ferencz uraknak is a jubileumi nyomtatványok gyönyörű elkészíttetéseért, valamint Morócz Jenő úrnak az ünnepi költemény megírásáért. Végül még megdicsérjük jegyzőnket, Dietrich A. urat, ki a 25 éves történet megírásával, miután az adatok igen hézagosan álltak rendelkezésére, derék munkát végzett.

Kedves dalártestvérek! Sorakozzatok szorosan és hűen lobogónk körül, ne engedjetek idegen befolyást érvényre jutni, s így talán sokan közületek gazdag tapasztalatokat szerezve, meg fogják érni a *Typographia-dalkörnek 50 éves jubileumát!*

Adná az ég!

Az elnökség.

A „TYPOGRAPHIA"-DALKÖR HUSZONÖTÉVES TÖRTÉNETÉNEK RÖVID VÁZLATA.

Huszonöt év repült el azóta, mikor egy lelkesült kis csapat mozgalmat indított meg azon czélból, hogy a budai önálló önképzőegylet föloszlatása után dalárdát alapítson! Főczélja ennek a dalkörnek már kezdettől fogva nem egyedül a dalnak ápolása volt, hanem a lélek nemesítése mellett a collegiális szellemet és a humanizmust volt hivatva a budai szaktársak között meghonosítani, mely czél jelenleg is első sorban irányadó.

Azok a férfiak, kik a dalárdát alapították, igen helyesen ítéltek, mikor azt a nézetüket hangoztatták, hogy csak a dal és a dalárda által lehet fentemlített tulajdonságokat életre kelteni és azok maradandóságát a jövőre is biztosítani. És ha a dalárda történetében lapozgatunk, bízvást megleljük a bizonyítékokat, miszerint ezek nem puszta szavak, hanem megdönthetetlen tények. S mindamellett, hogy egynehány pesti ellensége a dalkörnek az ellenkező

nézetet hangoztatja, mi mégis rendíthetlenül nézetünk mellett maradunk; a helyben szerzett számos évi tapasztalat eléggé bizonyít mellettünk. Igy tehát bátran állíthatjuk, hogy a dalárda föloszlatásával, Budán az összetartás utolsó támasza is romba dőlne. Avagy talán jobb volna ez így? De elleneink boszúságára még ennyire nem jutottunk.

A dal iránti szeretet és a „Typographia“ dalkörhöz való ragaszkodásnak oly eclatáns bizonyítékai vannak birtokunkban, melyek arra engednek következtetni, hogy még akkor is, ha a mostani vezetőség már nem lesz — hiszen semmisem tarthat örökké — mindig oly férfiak fognak sorompóba állni, kik hivatva lesznek a 25 évvel ezelőtt oly szépen inaugurált művet tovább vezetni. A szabadság és önállóság minden testületnek javára szolgál. S így lesz ez minálunk is. Önerőnkre utalva, minden tag kétszeres erővel fog iparkodni a dalkörnek minél több hívet szerezni, s ezáltal annak virágzását elősegíteni. S daczára minden iparkodásuknak dalkörünknek ártani, erős elhatározásunk azt továbbra is nyomdász-dalárdának föntartani, és talán legközelebb bebizonyítandjuk, hogy úgy a jótékonyságot, mint az összetartás eszméjét még nem törültük ki programmunkból.

* * *

A dalkör kevés híveinek 1871-ben nem csekély föladat volt a dalárda fentartása. A mit csakis példátlan szeretet és ragaszkodás az ügyhöz tett lehe-

tővé. De az erős akarat és az egyetértés legyőzött minden akadályt, mely útjába hárult; hiszen arról volt szó, hogy a budaiaknak saját otthont teremtsenek, a hol szabad idejökben, kellemes társaskörben nem egy vidám napot tölthessenek el.

A dalárda alapítása tulajdonkép az önképzőegylet fölosztásának volt a kifolyása. A mint 1871-ben a budai önképzőegyesület a III. általános nyomdászgyűlés kivánatára a pestihez csatlakozott, megigérték a budaiaknak, hogy részükre állandóan fiókegyletet tartanak fönn.

Saját otthonuk birtokában a budaiak elhatározták tehát, maguk közt dalkört alapítani, és még az ének segítségével is a collegiális érdekeknek hasznot hozni. Galateo Béla úr — a dalkör tulajdonképeni alkotója — indítványára 1871. márcziusban ennek alapítását kimondták. S még pedig csupa oly tagok által, a kik azelőtt sohasem voltak énekesek. Elkerülhetetlenül szükséges volt tehát alapos oktatást venni a zenei tudományból, mely álló hat hónapig tartott, de aztán meg is hozta a gyümölcseit, mert a résztvevők mind kitünő énekesek lettek. Csak azután vállalkozott az első vezetőség — mely következő urakból állott: elnök Galateo Béla, jegyző Ligeti József, pénztáros Tanay Jenő †, leltárnok Hercsek János, gondnok Wallac János †, Liebscher Vilmos karmester úr véleményének meghallgatása után — először a nyilvánosság elé lépni, és pedig 1871. Szylveszter estéjén. A jól választott, habár szerény műsor, annak

präcis kivitele folytán a közönség osztatlan tetszését nyerte meg, a mit a sok taps és elismerő nyilatkozat eléggé bizonyított.

A kedvező körülmények, melyek közt az ifjú dalárda megkezdte működését, hatalmas előmozdítója volt a további eseményekre. Már akkor is látszott, hogyha a dalárda erősbödni fog és a tagok létszáma szaporodik, kezdetben csak 19 működő és 10 pártoló tag volt, az egy hatalmas tényező lesz úgy a budai szaktársak és polgárok közt, mint a humanizmus és collegialitás terén. És csakugyan az be is következett, mert említett körök azelőtt és most is örömmel vesznek részt mulatságainkon.

Kezdetben persze nyomasztólag hatottak az anyagi nehézségek a dalárda fejlődésére, s a dalárdistáknak nem egyszer nagy anyagi áldozatokba került egy ünnepély rendezése, de mindezt a lélekemelő dalért és dalárdájuk iránti szeretetből tették, tehát szivesen áldoztak.

Eleinte dalárdánk egészen be volt kebelezve az önképzőegylet keretébe, annyira, hogy még saját pénztára sem volt s a befolyó tagsági díjakat is ott kezelték. Ez a kötött viszony azonban nem tarthatott sokáig, s csakugyan már 1872-ben külön váltunk és saját kezelés alatt tovább vezettük dalkörünket, minden anyagi segély igénylése nélkül.

Ez időben kezdődött a dalkör tulajdonképeni föllendülése és virágzása. Midőn első karmesterünk, Liebscher Vilmos úr egy évi működés után tőlünk

elvált, Várady Antal † zenetanár úr lett a karmesterünk; de az is kénytelen volt egy évi működés után egészségi szempontból hivataláról lemondani. S végre mégis csak sikerült az akkori vezetőségnek Kneifel Antal † úr személyében oly karmestert találni, a ki igényünknek egészen megfelelt. Az ő vezetése alatt a dalkör zenei tekintetben az eddig elért legmagasabb fokra emelkedett. S az ő tizenhárom évi karmesteri működése alatt az énekben a legszebb eredményeket értük el. Nagy befolyása volt arra az is, hogy akkor az énekesek java része kipróbált és hasznavehető erők valának, kik a szép énekért sem áldozatot, sem fáradságot nem sajnáltak. A kölcsönös ragaszkodás karmester és énekes közt oly nagy volt, hogy példabeszéddé vált, s csak a kérlelhetetlen halál tépheté szét e szorossá fűzött baráti köteléket. De a halhatatlan érdemek, melyeket Kneifel Antal úr magának e hosszú időben szerzett, minden időben kellőleg méltányolva, a dalkör történetében megörökítve lesznek.

A dalkör évről-évre erősbödött s rövid négy évi fönnállás után már is elhatározta a választmány, Lihl Károly úr indítványára, hogy a dalkör részére lobogót készíttetnek. A határozat — köszönet a szaktársak áldozatkészségének — keresztül is lőn vezetve. Már rég hőn táplált óhaja volt a dalárdistáknak egy lobogó birtokába juthatni, mely alatt sorakozva, lelkesülten és híven mozdítsák elő a dalkör ügyeit, és most teljesedésbe ment ez óhaj. A

zászló ünnepies fölszentelése 1875. évi augusztus 22-én ment végbe. Ez volt egyike a legszebb mozzanatnak az egylet 25 éves életében, s mindenki tehetségéhez képest hathatósan közreműködött az ünnepély érdekében. De nagyszerűen is sikerült ez az ünnepély! Zászlóanyánk, Freiberger Auguszta ő nagysága 24 kék és fehérbe öltözött leányka képezte tündéries kör közepett, az ünnepies hangulatú nagy közönség, a helyiségek gyönyörűen diszítve, mindez hatalmas benyomást gyakorolt a nyugodt szemlélőre. Az ünnepély fényének emelésére négy fővárosi dalárdán kívül kedves pozsonyi dalártestvéreink is, kik akkor először voltak nálunk, nagyban hozzájárultak. A lobogó Lipcsében, Hüttl A.-nál készült. Az egyik oldala kék, a másik fehér; a kék mezőben a nyomdász-czímer látható, a fehérben pedig egy lyra, gazdag arany himzésben következő fölírással: „Budapesti Typographia-dalkör". Ez alkalomkor a zászlóanya gyönyörű, dús aranyhimzésű fehér selyem szalagot ajándékozott a zászlóra. Ezenkívül még az anyaegylet és a közreműködő „Aczélhang" dalárda is kedveskedett egy-egy föliratos szalaggal.

1876-ban szövetkezett a dalárda, hogy a tagoknak minél több változatosságot nyujthassanak, az „Alliance" működkedvelő társasággal kölcsönösségre. De két évi fönnállás után már is föloszlott e baráti kötelék. Azonban az „Alliance" tagjai Láng Frigyes úr — dalárdánk hű barátja — igazgatása alatt, ezután

is mindig szivesen működtek közre. Ez időben merült föl a szüretelési ünnepélyek rendezésének eszméje, s az eszme tökéletesen bevált. A szüretelési ünnepélyek azóta minden évben ismétlődnek és a leglátogatottabb és legkedveltebb mulatságok egyike. Különösen kezdetben volt ez így, mikor még sehol sem kultiválták a mulatságok e fajtáját. Az ünnepély falusi modorban rendeztetik, melynél tökéletes falusi előljáróság, szebbnél-szebb vinczellérnők nemzeti viseletben, csőszök, falusi banda stb. mind jelmezben szerepelnek a fölvonulás alkalmával, a menet — középen a gyönyörű szőlőkoszorúval — festői látványt nyujt. Már a tréfás modorban szerkesztett „Hirdetmények“, melyek ez alkalommal meghívók gyanánt küldetnek szét, a publikumnál közkedveltségnek örvendnek.

1878-ban a választmány a tagok kizárólagos használatára szép kertet bérelt ki tekepályával, melyet a tagok szivesen kerestek föl, mivel ott pompásan mulathattak. Nagy vonzerővel volt a közönségre az ugyanakkor létesített egyleti zenekar is, melynek alapítása Ligeti József úr főérdeme. A kertben minden 14 napban kedélyes összejövetel rendeztetett, melyeknél a zenekar, az énekeseken kívül, a legtöbbet fáradoztak a közönség mulattatására. A zenekar a Typographia-dalkörnek kiegészítő része s alapítása óta úgy a kedélyes estélyeken, mint a műkedvelői színi előadásoknál szakadatlanul játszik. Az egylet némi megszakításokkal 1894-ig bírta a kertet bérben.

Pozsonyi dalártestvéreink meghívására 1878-ban az első nagyobbszabású utazást tettünk, mikor is egy nagy méretű jótékonysági ünnepélyen működtünk közre. Pozsonyba azonkívül még kétszer utaztunk. Egy ízben 1882-ben, mikor a pozsonyi „Typographenbund" zászlószentelési ünnepélyét rendezte, másodszor pedig 1892-ben, mikor 20 éves fönnállásukat jubilálták. S mind a három alkalomkor kedves pozsonyi dalártestvéreink kitünő vendégszeretettel fogadtak bennünket, valamint a pozsonyi műértő publikum előadásainkat is mindig tüntető elismeréssel jutalmazta.

1880-ban és 1881-ben karácsonyi ünnepélyünk alkalmával valamennyi nyomdász árvagyermek tetőtől talpig szép téli ruhába lett öltöztetve. E lélekemelő aktusnál kevés szem maradt száraz. A humanizmus és emberszeretet e szép nyilatkozatához a budapesti szaktársak is nagyban járultak, de hogy egyáltalán megtörtént, az legnagyobbrészt Hercsek János buzgólkodásának köszönhető. Az árvák fölruházását ezen túl az 1882-ben alapított „Jótékonysági Kör", mint az ő szakmájába vágó ügyet — saját kérelmére — eszközli.

A rákövetkező években 1891-ig semmi nevezetesebb eset nem adta elő magát az egyleti életben. A választmány évente alapszabályszerű ünnepélyeket rendezett, melyek a következők:

1. A farsangi dalestély, mely hol mint jelmezestély, bolondestély, de legtöbbször parasztbál alakjában rendeztetik. 2. Tavaszi kirándulás, melynél

az éneken kívül minden a szabadban rendezhető társasjátékokat rendezünk a közönség mulattatására. 3. A nyári dalestély. 4. A szüretelési ünnepély, mely mint már fönnebb említettük, falusi modorban tartatik meg. 5. A karácsonyi ünnepély, mely a műsor válogatottsága folytán, mulatságaink között az első helyet foglalja el.

E nagy ünnepélyeken kívül természetesen rendeztünk számos kisebbszerű mulatságokat a kertben és télen a „Fáczán"-nál, „gulyás-estélyek" czíme alatt, melyek bevételei többnyire jótékony czélokra szolgáltak.

1887-ben a dalkör keretében működvelő társaság alakult Láng Frigyes úr vezetése mellett, mely szintén egy kiegészítő része a dalkörnek és a téli idényben minden hónapban egy-egy működvelői szini előadást tart az egyleti zenekar közreműködése mellett. E szini előadások nagy vonzerővel bírnak a közönségre, s miután kizárólag distinguált publikum jelenik meg, ez estélyek valóságos családias ünnepélyeknek mondhatók. Az előadások végeztével táncz következik éjjel 1—2 óráig.

Szép és megemlítésre méltó ünnepély volt még az 1891. június 28-án a „Fáczán"-nál rendezett 20 éves fönnállási ünnepély, melynél szintén kedves pozsonyi dalártestvéreink tiszteltek meg megjelenésükkel. Ezeken kívül négy fővárosi dalárda is működött közre, ú. m.: az „Ébredés", „Egyetértés" „Budapesti Munkás Dalárda" és a „Törekvés" dalárda.

Ez ünnepély után a dalkör megint csak rendes kerékvágásban haladt előre, míg megjött az a nagy horderejű időpont, t. i. a dalkör huszonöt éves fönnállásának éve!

Hogy mennyi küzdelembe és fáradságba került a vezetőségnek a dalkört 25 évig föntartani, hogy mennyi kellemetlenségeket kellett nemcsak kívülről, hanem még sok egyleti tagtól is eltűrni, azt csak azok tudják, kik az egyleti életet és a dalkör belviszonyait közelebbről ismerik. Egyenetlenségek, összeférhetlenségek, valamint a chauvinismus sokszor dúltak az egyleti életben és hintették el az ellenségeskedés magvát saját körünkben. De a komoly, tapasztalt és részrehajlatlan férfiaknak még eddig mindig sikerült a bomladozó egyleti életet ismét rendes kerékvágásba hozni és a felmerült akadályokat legyőzni. Nagy és halhatatlan érdemeket szereztek maguknak e tekintetben többek közt Galateo Béla, Ligeti József és Hercsek János urak — a tréfásan úgynevezett „Szentháromság“ — kik semmi áldozattól vissza nem rettenve, a dalkör alapítása óta állnak annak élén és példátlan odaadással és tapintattal vezetik az ügyeit. Kívánunk nekik még sok évi egészséget és jó kedélyt, valamint arra kérjük, hogy maradjanak még sokáig a dalkör élén és ne vonják meg tőlünk gazdag tapasztalataikat.

De megjegyezzük, hogy az egyleti életben nemcsak kellemetlen, hanem túlnyomóan örömtelt és szép pillanatok is voltak, melyek csakhamar eltün-

tették a kellemetlen benyomásokat. Például egy jól sikerült mulatság után mily örömmel, mily lelki nyugalommal és benső megelégedéssel pillantottak a dalárdisták vissza jól elvégzett művükre, mely a közönség osztatlan tetszését kivívta! És ez a benső megelégedés a legértékesebb és legszebb jutalom is volt fáradozásukért.

Kezdetben nagy akadály volt az is, hogy a magyar zeneirodalom úgyszólván még csecsemőkorát élte s így kénytelenek voltunk gyakran külföldi termékeket igénybe venni, a mit jogtalanul szemünkre is lobbantottak, de a vezetőség, ismerve és számolva a viszonyokkal, csak lankadatlanul haladt tovább, míg most a magyar dalirodalom föllendülésével elérkezett az az időpont, a mikor majdnem kizárólag édes hazánk zengzetes nyelvén hirdethetjük a szabadság, testvériség és egyenlőség szép eszméjét dalban is!

A dalkör 25 éves fönnállása óta következő urak működtek mint karmester: Liebscher Vilmos, Váray Antal †, Kneifel Antal †, Sellei Gyula †, Burghardt Róbert, Vavrinecz Mór és jelenleg Hackl N. Lajos; kik mindnyájan odaadó buzgalommal arra törekedtek, hogy minél tökéletesebbet nyujtson a dalárda a hallgató közönségnek.

A dalkör birtokában van ez ideig 160 magyar és 120 német kardal; azonkívül van még számos quartett, kettős, magándal, operette stb. és sok partiturakönyv, melyek összevéve, körülbelül 2000 korona értéket képviselnek.

A dalkör leltára szintén igen gazdag, mely színpadi díszleteket, hangszereket, zongorát, komikus öltönyöket, 16 drb csikós-öltözetet és sok apróbb tárgyat foglal magában 1200 korona értékben. Továbbá van a dalárdának két ivó szaruja; az egyik, melyet Mannert György úr 1876-ban ajándékozott az egyletnek, igen díszes.

Az egylet pénzbeli vagyona 1896. évi február végével 1000 korona volt, azonkívül van egy 200 korona névértékű tisza-szegedi sorsjegy a dalkör birtokában.

A dalárdisták utazó pénztárának vagyonálladéka 600 korona.

Ez idő szerint 160 tagja van a dalkörnek, melyből 26 énekes, a többi pártoló tag. A pártoló tagok fizetnek havonkint 80 fillért, az énekesek hetenkint 20 fillért, melynek fele a dalárutazópénztárba esik.

A dalkör jelenleg 15 tagból áll, melyből tisztséget alább megnevezett urak foglalnak el: Galateo Béla elnök, Lubik Zoltán alelnök, Hercsek János pénztáros, Dietrich Antal jegyző, Zearo Károly ellenőr, Masznyák Péter leltárnok és Novák Gusztáv gondnok.

Végül még azt is szükségesnek tartjuk kiemelni, hogy dalárdánk fönnállása óta az anyaegylet által rendezett ünnepélyeken mindig a legnagyobb készséggel működött közre és a saját mulatságait is legnagyobb részt vagy a rokkantak vagy a munkanélküliek javára rendezte és mindezt önzetlenül, a nélkül, hogy csak

valaha is segélyre gondolt volna, tette mindaddig, míg Pesten új dalárdát alapítottak, melyet az önképzőosztály 400 frttal segélyezett. Akkor azt mondtuk: minek egynek mindent, a másiknak pedig semmit? Hiszen mi már akkor is 15 éve voltunk az anyaegylet kebelében alakult dalárda! És csak azután, hogy a helyzetünket könnyítsük, folyamodtunk mi is szerény segélyért. Az akkori választmány, értve és méltatva kérésünk jogos voltát, készségesen szavazott meg havonkinti 10 frtnyi segélyt (többet nem is kértünk). E segélyt mindezideig köszönettel megkaptuk az önképzőosztály pénztárától, csak utolsó időben változtak a viszonyok. Az idei közgyűlésen megválasztott takarékos választmány ugyanis mérhetetlen bölcsességében jónak találta nemcsak a szubvenciót, de még a közgyűlésileg örökre biztosított olvasószoba tartását is tőlünk megvonni. Hogy mi okból? Azt a jó Isten tudja! Állítólag azért tették, hogy a szaktársak közti jó viszonyt és egyetértést előmozdítsák?! Ezt cselekedte meg a mi tiszteletreméltó és gyöngédérzelmű valasztmányunk 25 éves fönnállásunk küszöbén, mintegy tüntetve azzal jubileumunk iránti jó indulatával.

Vádolnak, hogy a pestiekkel való fuzió eszméjét ridegen visszautasítottuk; az pedig nem igaz! Sohasem és most sem vagyunk ellenségei a fuziónak, sőt magunk is kerestünk már utat-módot az eszme megvalósítására, de sajnos, mostanáig ebbeli fáradozásaink mind kárba vesztek. S még most sem

volnánk e terv ellen, ha nem akarnák azt kierőszakolni; de így sohasem! Sohasem akkor, mikor egy pár elbizakodott ember parancsára történik, a kiket nem is tartunk illetékeseknek ily nagy horderejű határozatok hozatalára.

Most pedig még tihozzátok, tiszt. tagok és pártolói a dalkörnek, akarunk egynehány szót intézni, különösen kedves dalártestvéreinkhez!

Ti, a kik a dalárdát oly számos évig hűen és kitartóan pártoltátok, csakis Ti vagytok hivatva a dalkör sorsa fölött dönteni! Ha majd egyszer Ti mondjátok: „A dalkört föloszlatjuk!“ akkor föl is lesz oszlatva. De előbb nem!

Hanem, ugyebár, az még soká lesz? Ha visszagondolunk azokra a sok aranyperczekre, azokra a sok napokra, melyeket egymással vígan eltöltöttünk, a dal által mintegy üdvözülve és szabadulva a földi salaktól, magasabb szferákba emelkedve, oly élvezeteknek voltunk részesei, melyek közönséges lelkületű embereknek csak igen ritkán vagy egyáltalán sohasem jutnak osztályrészül. A dal által fölemelkedünk, magasztos hangjainál elfeledjük az élet mindennapiasságát és vigaszt találunk minden búnk és bánatunk ellen!

Tehát csak bátran előre, kedves dalártestvéreink, énekeljünk vígan szubvenczió nélkül is úgy a magunk, mint a humanizmus és a jótékonyság érdekében!

Éljen a dal és a Typographia-dalkör!

Im Vereinsleben ereignen sich unzählige Fälle, wo die Leitung genöthigt ist, dem Verein fernerstehenden Personen ihre gütige Hilfe — theils um den geehrt. Publikum je abwechslungsreichere Vergnügungen zu bieten, theils um den Verein anderwärtige Vorzüge zu erringen — in Anspruch zu nehmen. Dies war auch bei uns oft der Fall. Wir erachten es daher als eine angenehme Pflicht allen Jenen, welche sich im Laufe der 25 Jahre mit liebenswürdiger Bereitwilligkeit Verdienste um den Verein erworben haben, auch hier bei dieser Gelegenheit unseren herzlichsten Dank auszusprechen.

In erster Linie wollen wir der liebenswürdigen Damen gedenken, welche durch ihre künstlerischen Gaben dem Publikum gar oft genussreiche Abende bereiteten. Es sind dies hauptsächlich die Damen Frau Mück, Frau Durigo und Töchter, die Geschwister Karg, Frau Herald-Holzer, die Fräuleins Láng und viele Andere.

Von Seite der Herren gebührt spezieller Dank Herrn Friedrich Láng, den treuesten und Opferwilligsten Anhänger des Liederkranzes. Er wirkt

schon seit 20 Jahren mit einer staunenswerthen Hingebung im Interesse des Vereines, und wird uns hoffentlich auch fernerhin seine Mithilfe nicht versagen. Dann den Herren Engel, Avalszky, Dobes, und so manchen Anderen, welche wir wegen Raummangel nicht benennen können, den Sängern, den Mitgliedern der Musikkapelle, den geehrt. Mitgliedern und Gönner des Vereines, und Allen, Allen, welche sich interessirten und beim Verein thätig waren, gebührt unsere vollste Anerkennung des Dankes.

Ferner Buchdruckereibesitzer Herrn J. Heisler auch unsern besten Dank für die unentgeltliche Herstellung vieler Drucksorten. Herrn Viktor Hornyánszky, und Herrn F. Pusztai für die Verfertigung der Jubileumsdrucksorten, und Herrn Eugen Morócz für die Dichtung des Prolog's. Zum Schluss sei noch unser Schriftführer A. Dietrich lobend erwähnt, welcher mit der Verfassung der 25-jährigen Geschichte, da die Aufzeichnungen sehr mangelhaft vorhanden waren, ein gutes Stück Arbeit vollbrachte.

Liebe Sängerbrüder! Bleibt treu und fest um das Banner des Liederkranzes geschaart, duldet keine fremden Einmengungen, und dann werden vielleicht viele von Euch reich an Erfahrungen das *50-jährige Jubelfest des Typographia-Liederkranzes erleben!* — Gott gebe es!

Das Präsidium.

FÜNFUNDZWANZIGJÄHRIGE GESCHICHTE
DES TYPOGRAPHIA-LIEDERKRANZES
IN KURZEN UMRISSEN.

Fünfundzwanzig Jahre sind seitdem verflossen, dass sich nach Auflösung des selbstständigen Ofner Fortbildungsvereines ein Häuflein enthusiasmirter Freunde des Gesanges zusammenstellte, um unter sich einen Liederkranz zu gründen. Der Hauptzweck desselben war vom Ursprung an nicht allein die Pflege des Gesanges, sondern diente gleichzeitig zur Edelung der Seele, zur Förderung des Humanitätssinnes und um Einigkeit in die Kreise der Ofner Collegenschaft zu bringen. Das ist auch in der Gegenwart noch der Hauptzweck.

Diese Männer, welche damals den Liederkranz gründeten, haben ganz richtig geurtheilt, als sie der Meinung Ausdruck gaben, dass nur durch den Gesang und den Liederkranz obenerwähnte Eigenschaften wachzurufen und andauernd zu erhalten sind. Und man möge nur nachschlagen in den Annalen des Liederkranzes, so wird man sich ganz gewiss überzeugen, dass dies nicht blosse Worte, sondern That-

sachen sind. Obzwar in neuerer Zeit einige Gegner des Liederkranzes speziell in Pest ganz entgegengesetzter Ansicht zu sein scheinen, so bleiben wir doch fest bei der unsrigen, da wir eine lange Reihe von Jahren der praktischen Beurtheilung als Beweis hinter uns haben. — Wir behaupten es daher auch ohne Rückhalt, dass mit der Auflösung des Liederkranzes die letzte Klammer des Zusammengehörigkeitssinnes in Trümmer ginge. — Wäre es vielleicht so besser? Zum Verdrusse unserer Gegner sind wir aber noch nicht auf diesem Punkte angelangt.

Die Liebe zum Gesang und zum Typographia-Liederkranz ist eine derartige, um bestimmt annehmen zu können, dass wenn auch nicht die jetzige Leitung an der Spitze stehen würde — schliesslich dauert nichts ewig —, so werden sich doch immer wieder Männer finden, die das vor fünfundzwanzig Jahren so schön inaugurirte Werk auch fernerhin aufrecht erhalten werden. — Man hat Beweise, dass Unabhängigkeit und Freiheit den Vereinen stets von Nutzen waren, und so wird es auch bei uns sein. Angewiesen auf die eigene Kraft, wird sich jedes Mitglied doppelt bemühen, für den Liederkranz Propaganda zu machen, um dadurch das Gedeihen desselben zu fördern. Und trotz allen Anfeindungen haben wir den festen Entschluss gefasst, unsern Liederkranz auch fernerhin als Buchdruckerverein zu erhalten und werden unsere Gegner vielleicht recht bald einsehen, dass wir, trotz ihres Bestrebens

den Liederkranz zu schädigen, die Wohlthätigkeit und den Zusammengehörigkeitssinn noch lange nicht von unserem Programm gestriechen haben.

* * *

Die kleine Zahl von Anhängern, welche unser Liederkranz im Jahre 1871 zählte, hatte wahrlich kein leichtes Spiel, denselben zu erhalten. Nur die beispiellose Anhänglichkeit und Liebe zur Sache konnte dies ermöglichen. Aber die Eintracht und der eiserne Wille der Anhänger war so gross, um jedes auftauchende Hinderniss zu bewältigen. Es galt ja den Ofner Collegen ihr eigenes Heim zu gründen, wo sie in ihrer freien Zeit im gesellschaftlichen Kreise fröhlich und lebensfroh so manche schöne Stunde durchlebten.

Die Gründung des Liederkranzes war eigentlich die Folge der Auflösung des selbstständigen Fortbildungsvereins. Als im Jahre 1871 der Ofner Fortbildungsverein auf Wunsch des Buchdruckertages dem Pester einverleibt wurde, hat die Generalversammlung beschlossen, in Ofen stets eine Filiale zu erhalten.

Im Besitze eines eigenen Heims, gründeten nun die Ofner einen Liederkranz, um mit Hilfe des edlen Gesanges auch den collegialen Interessen dienlich zu sein. Auf Antrag Herrn A. Galateo's — des eigentlichen Inslebenrufers des Vereines — wurde im März des Jahres 1871 die Gründung des Lieder-

kranzes ausgesprochen, und zwar von lauter solchen Mitgliedern, welche vorher niemals Sänger gewesen waren. Bevor man denn auch Chöre studirte, wurde ein sechs Monate dauernder Notenunterricht genommen, welche Mühe aber hernach auch Früchte trug. Die Theilnehmer an dem Notencourse wurden alle präzise Sänger. — So wagte sich auch die erste Vereinsleitung, welche aus den Herren A. Galateo, Präses, Josef Schweinshaut (Ligeti), Schriftführer, Eugen Tanay †, Cassier, J. Hercsek, Archivar und F. Wallac †, Oekonom, bestand, gemeinsam mit dem Vereinschormeister Herrn A. W. Liebscher am Sylvesterabend des Jahres 1871 die erste Liedertafel zu veranstalten. Und thatsächlich traten auch die Sänger an diesem Tage das erstemal vor die Oeffentlichkeit. Das gutgewählte, wenn auch bescheidene Programm wurde in allen Theilen präzis ausgeführt und errangen sich die Vorträge bei dem zahlreich anwesenden Publikum ungetheilte Anerkennung.

Die günstigen Auspizien, unter welchen der Liederkranz seine Thätigkeit begann, waren ein gewaltiger Sporn zur Ausdauer für die kaum die Feuerprobe überstandenen Sänger. Es war vorauszusehen, dass der Verein nach seiner Kräftigung und nach Vergrösserung der Mitgliederzahl — welche im Anfang sehr gering war: 19 active und 10 passive — sich zu einem massgebenden Faktor und zum Hort der Humanität und Collegialität im Kreise der Buchdrucker und der Bürgerschaft Ofens gestalten werde.

Die folgenden Ereignisse bestätigten auch diese Meinung, denn erwähnte Kreise besuchten immer und auch jetzt noch mit Vergnügen die Feste unseres Vereins.

Freilich wirkten die vielen materiellen Schwierigkeiten im Anfange oft drückend auf die Sache; bei der kleinen Zahl der Mitglieder waren die Sänger gar oft genöthigt, pecuniäre Opfer zu bringen, doch wurden diese Opfer freiwillig, aus Begeisterung zum Gesang und für das Gedeihen des Liederkranzes gebracht, darum steuerten sie auch bereitwilligst bei.

Im Anfange war der Liederkranz ganz in den Rahmen des allgemeinen Fortbildungsvereins gezwängt, so zwar, dass derselbe keine eigene Casse hatte, sondern die eingeflossenen Mitgliedsbeiträge in der dortigen Casse verwaltet wurden; viceversa hatte die Fortbildungvereinscasse alle Ausgaben zu decken. Dieses gebundene Wesen konnte aber von nicht langer Dauer sein; schon im Jahre 1872 wurde der Liederkranz getrennt und in eigener Verwaltung weitergeführt, ohne jedwede materielle Unterstützung zu beanspruchen.

Von dieser Zeit an datirt sich auch der eigentliche Aufschwung des Liederkranzes. Nachdem der erste Chormeister Herr A. W. Liebscher nach einjähriger Thätigkeit von uns schied, wurde Gesangsprofessor Herr Anton Váray † für den Verein gewonnen, welcher aber auch nach einem Jahre wegen Gesundheitsrücksichten genöthigt war, auf die Stelle

zu verzichten. Endlich gelang es der damaligen Vereinsleitung, in der Person des Musikprofessors Herrn Anton Kneifel † einen solchen Mann zu finden, der unseren Ansprüchen vollkommen entsprach. Unter seiner Leitung schwang sich auch der Liederkranz in gesanglicher Beziehung auf die bisher erreichte höchste Stufe. Während der Periode seiner dreizehnjährigen Chormeisterschaft wurden die schönsten gesanglichen Erfolge erzielt; es mag auch der Umstand dazu beigetragen haben, dass die meisten Sänger erprobte, verwendbare Kräfte waren und weder Mühe, noch Opfer scheuten, um das höchste Niveau zu erreichen. Die gegenseitige Anhänglichkeit zwischen Chormeister und Sänger war eine sprichwörtliche und nur der unerbittliche Tod konnte das enge Freundschaftsbündniss sprengen. Die unsterblichen Verdienste, welche sich Herr Kneifel um den Verein erworben hat, werden aber in jeder Epoche richtig gewürdigt und in den Annalen des Liederkranzes unverwischlich verzeichnet bleiben.

Der Liederkranz kräftigte sich von Jahr zu Jahr zusehends. Schon nach einem verhältnissmässig kurzem Bestande — vier Jahre — konnte die Vereinsleitung auf Antrag des Herrn Carl Lihl beschliessen, ein Vereinsbanner anzuschaffen. Dieser Beschluss wurde auch mit Beihilfe der Collegenschaft ausgeführt. Schon lange war es ein sehnlicher Wunsch der Sänger, in den Besitz eines Vereinsbanners zu gelangen, unter welchem sich die

treuen Anhänger symbolisch zusammenfinden könnten; jetzt endlich ging der Wunsch in Erfüllung. Die festliche Weihe der Fahne fand am 22. August 1875 statt. Es war dies einer der bedeutendsten Momente in der Geschichte des Liederkranzes. Freudig boten Alle ihr Möglichstes auf zum Gelingen des erhabenen Festes. Es verlief aber auch würdevoll. Unsere Fahnenmutter, Ihre Hochwohlgeboren Frau Augusta Freiberger, umgeben von einer Gruppe 24 blau-weissgekleideter Mädchen, die Localitäten aufs prachtvollste dekorirt etc., all dies machte auf den ruhigen Beobachter einen überraschenden Eindruck. Zur Hebung des erhabenen Festes trugen ausser den vier hauptstädtischen Gesangvereinen unsere lieben Pressburger Sangesbrüder viel bei. Die Fahne wurde in Leipzig bei A. Hüttl verfertigt und ist zweifärbig: die eine Seite ist blau, die andere weiss; im blauen Felde ist das Buchdruckerwappen, im weissen dagegen ein Lyra in Goldstickerei mit der Aufschrift „Budapesti Typographia-dalkör“ ersichtlich. Die Fahnenmutter spendete zu dieser Gelegenheit ein prachtvolles, schweres Seidenband mit Widmung und reicher Goldstickerei. Ausserdem spendete noch der Mutterverein und der mitwirkende „Stahlton“-Liederkranz je ein schönes Fahnenband mit Widmung.

Um den Mitgliedern mehr Abwechslung zu bieten, verband sich der Liederkranz im Jahre 1876 mit der Dilettanten-Gesellschaft „Alliance“ auf Gegenseitigkeit. Dies Freundschaftsbündniss löste sich aber

nach zweijährigem Bestande, doch wirkten die Mitglieder desselben unter der bewährten Leitung des Herrn Friedrich Láng — ein treuer Anhänger des Liederkranzes bis in die Gegenwart — bei unseren Festen stets bereitwilligst mit. — In diese Zeitperiode fällt auch die Arrangirung des ersten Weinlesefestes. Die Idee war eine auzgezeichnete, speziell damals, wo derartige Feste noch nirgends cultivirt wurden. Das Weinlesefest ist bis dato noch die meistbesuchteste und beliebteste Unterhaltung. Es wird im ländlichen Style arrangirt, wobei eine vollständige Ortsobrigkeit, eine reiche Anzahl fescher Winzerinen in Nationaltracht, Hüter, Dorfmusik etc., Alles in Costümen beim festlichen Einzug vertreten, in der Mitte des Zuges der prachtvolle Leserkranz, stellt ein malerisches Bild dar. Schon die in komischer Art gehaltenen Weinlesekundmachungen, welche bei diesen Gelegenheiten als Einladungen versendet werden, erfreuen sich grosser Beliebtheit beim Publikum.

Im Jahre 1878 miethete der Ausschuss zum alleinigen Gebrauch der Vereinsmitglieder einen Vergnügungsgarten mit Kegelbahn, welche von den Mitgliedern mit Vorliebe frequentirt wird, da ihnen dort mannigfache gemüthliche Unterhaltungen geboten wurden. Ein kräftiges Zugmittel war die derzeit gegründete Vereins-Musikkapelle — ein Hauptverdienst des Herrn Josef Ligeti —, welche bei den jede vierzehn Tage im Garten arrangirten Festen nebst

den Sängern das meiste beitrug zur Amusirung des Publikums. Die Vereins-Musikkapelle bildet einen integrirenden Theil des Liederkranzes und besorgt schon seit 1878 ununterbrochen die Musik bei kleineren Festen und Dilettantenvorstellungen. Der Vereinsgarten war mit einigen Unterbrechungen bis zum Jahre 1894 gemiethet.

Die erste grössere Reise unternahmen die Sänger im Jahre 1878 nach Pressburg. Es wurde diese Fahrt seitdem noch zweimal wiederholt, und zwar im Jahre 1882 zu Gelegenheit des Fahnenweihfestes und im Jahre 1892 zur zwanzigjährigen Gründungsfeier. Wir wurden allemal von Seiten unserer liebenswürdigen Pressburger Sangesbrüder mit ausgezeichneter Gastfreundschaft empfangen und auch vom dortigen kunstsinnigen Publikum für unsere gesanglichen Leistungen ausgezeichnet.

In den Jahren 1880 und 1881 wurden bei Gelegenheit des Christbaumfestes mit Beihilfe der Gesammtcollegenschaft sämmtliche Buchdrucker-Waisenkinder mit vollständiger Winterbekleidung versehen. Während dieses erhabenen Moments blieben wenig Augen trocken. Die Bekleidung der Waisen wurde nachträglich dem unter dieser Zeit gegründeten Buchdrucker-Wohlthätigkeits-Club auf eigenen Wunsch, als in seinen Wirkungskreis gehörend, übergeben. Dass dieser schöne und edle Akt der Humanität überhaupt ausgeführt wurde, ist hauptsächlich Herrn Johann Hercsek's Verdienst.

In den darauf folgenden Jahren bis 1891 ereignete sich nichts Aussergewöhnliches im Vereinsleben. Der Liederkranz veranstaltete alljährlich seine statutenmässigen Feste, und zwar: 1. die Faschings-Liedertafel, meistens in Form eines Costümfestes, Bauernballes oder Narrenabends; 2. im Frühjahr einen Ausflug, wobei ausser dem gesanglichen Theil alle im Freien anwendbaren Spiele und Vergnügungen zur Unterhaltung des Publikums arrangirt werden; 3. die Sommerliedertafel; 4. das Weinlesefest, welches, wie bereits oben erwähnt, im ländlichen Style arrangirt wird; 5. das Weihnachtsfest, welches in programmlicher Beziehung das Elitefest des Liederkranzes ist.

Ausser diesen Festen wurden natürlich noch zahlreiche gemüthliche Zusammenkünfte im Vereinsgarten, sowie im Winter beim „Fasan“ unter dem Namen „Gulyás-Abende“ veranstaltet, deren Erträgniss zumeist für wohlthätige Zwecke diente.

Im Jahre 1887 wurde im Rahmen des Vereins unter Leitung des Herrn Friedrich Láng eine Dilettanten-Gesellschaft gegründet, welche jeden Monat von November bis März eine Dilettantenvorstellung unter Mitwirkung der Vereinsmusikkapelle veranstaltet. Diese Vorstellungen locken stets ein zahlreiches, distinguirtes Publikum an und haben sich im Laufe der neun Jahre zu wahren Familienfesten gestaltet. — Nach den Vorstellungen ist von 1 bis 2 Uhr Nachts Tanz.

Ein bedeutendes Fest war die am 28. Juni 1891 veranstaltete zwanzigjährige Gründungsfeier, bei welchem abermals unsere liebwerthen Pressburger Sangesbrüder mitwirkten; ferner die hauptstädtischen Gesangvereine „Ébredés“, „Budapesti Munkásdalárda“ und „Törekvés“.

Und so sind wir an dem Marksteine unseres fünfundzwanzigjährigen Jubiläums angelangt!

Wie viele Kümmernisse und Sorgen die Erhaltung des Vereins den Leitern bereitete, wie vielen Anfeindungen man nicht nur von aussen, sondern selbst auch von einzelnen Mitgliedern ausgesetzt war, wissen nur die, welche mit den inneren Verhältnissen näher bekannt sind. Uneinigkeit, Zwistigkeiten, Nationalitätenhader haben oft den Samen der Zwietracht in das Vereinsleben gestreut, doch war es den ernsten, unparteiischen Männern immer wieder gelungen, das ins Stocken gerathene Werk flott zu machen und alle aufgetauchten Hindernisse zu saniren. Das Hauptverdienst gebührt unstreitig den Herren A. Galateo, F. Ligeti und J. Hercsek, dem sogenannten Dreierbund, welche mit beispielloser Aufopferung und Hingebung den Liederkranz schon seit seinem Bestande ununterbrochen leiten. Wir wünschen ihnen noch viele Jahre der Gesundheit und Zufriedenheit und bitten sie, auch fernerhin ihre reichen Erfahrungen dem Liederkranze nicht zu entziehen.

Es waren aber nicht nur trübe, sondern über-

wiegend freudige Momente im Leben des Liederkranzes, welche die unangenehmen Eindrücke bald verwischten. Besonders nach einer gut gelungenen Unterhaltung blickten die Sänger stets mit innerer Befriedigung auf ihre Leistungen zurück. Und die innere Befriedigung war auch der schönste und werthvollste Lohn für ihre Bemühungen.

Als Chormeister waren seit dem fünfundzwanzigjährigen Bestande des Liederkranzes folgende Herren thätig: A. W. Liebscher, Anton Váray †, Anton Kneifel †, Julius Sellei †, Robert Burghardt, Maurus Vavrinecz und jetzt Ludwig Hackl; welche ihr bestes Können daransetzten, je vollkommeneres in gesanglicher Beziehung mit den Sängern zu produziren.

Im Besitze des Liederkranzes befinden sich 160 ungarische und 120 deutsche Chöre, ausserdem haben wir noch zahlreiche Quartetten, Sololieder, Duetten, Operetten etc. und viele Partiturenbücher im beiläufigem Werthe von 2000 Kronen.

Das Liederkranz-Inventar ist auch sehr reichhaltig. Es enthält Bühnen-Dekorationen, Coulissen, Musikinstrumente, Klavier, Anzüge für komische Figuren, 16 Csikós-Anzüge und viele kleinere Gegenstände in beiläufigem Werthe von 1200 Kronen. Auch besitzt der Verein zwei Trinkhörner, wovon das eine, vom Gönner des Vereins Herrn Georg Mannert, im Jahre 1876 gespendet, prachtvoll ist.

Der Kassestand war mit Ende Feber 1896 circa

1000 Kronen; ausserdem besitzt der Verein ein Theisslos im Nominalwerthe von 200 Kronen.

Das Vermögen der Sänger-Reisekasse beträgt 600 Kronen.

Mitglieder zählt der Verein 160. Von diesen sind 26 Sänger, die übrigen sind unterstützende Mitglieder. Die unterstützenden Mitglieder zahlen einen Beitrag von monatlich 80 Heller, wogegen die Sänger 20 Heller zahlen, von welchen 10 Heller der Reisekasse zufallen.

Der Ausschuss des Liederkranzes besteht gegenwärtig aus 16 Mitgliedern, wovon folgende Herren Funktionen bekleiden: A. Galateo, Präses; Zoltán Lubik, Vizepräses; J. Hercsek, Kassier; A. Dietrich, Schriftführer; Karl Zearo, Kontrolor; P. Masznyák, Archivar und Gustav Novák, Oekonom.

Schliesslich sei noch erwähnt, dass der Liederkranz seit seinem Bestande bei allen vom Muttervereine veranstalteten Festen immer bereitwilligst mitgewirkt, und seine meisten Unterhaltungen zu Gunsten der Invaliden- oder Konditionslosenkasse arrangirt hat. Und alles dies wurde uneigennützig, ohne jedwede Unterstützung zu beanspruchen, so lange gethan, bis man in Pest einen neuen Liederkranz gründete, der 400 Gulden jährliche Subvention von der Fortbildungsvereinskasse bezog. Wir dachten sich: warum Einem Alles, dem Andern gar nichts? Wir waren doch schon damals seit 15 Jahren ein im Schosse des Muttervereines gegründeter Lieder-

kranz! Um uns die Existenz zu erleichtern, suchten wir alsdann auch um eine bescheidene Unterstützung an, welche uns auch vom damaligen Ausschusse, der das Gerechte unserer Anforderung verstand, in der Höhe von monatlich 10 Gulden, denn mehr verlangten wir nicht, bereitwilligst votirt wurde. Die Unterstützung bezogen wir auch bis jetzt dankend, nur der letztgewählten Ausschuss hat in seiner unergründlichen Weisheit beschlossen, uns nicht nur die Subvention, sondern auch das Lokal, welches uns eine Generalversammlung für immer zusagte, zu entziehen. Aus welchem Grund? Das wissen die Götter. Angeblich, um die Eintracht und Kollegialität zu fördern?! — Also das hat uns unser ehrenwerther und zartfühlender Ausschuss als Souvenir zum fünfundzwanzigjährigen Jubelfeste beschieden!

Man hat uns vorgeworfen, dass wir die Idee der Fusionirung mit den Pestern schroff zurückgewiesen haben, das ist aber nicht wahr! Wir sind keine Feinde der Fusion, haben den Weg sogar schon selbst gesucht, doch leider scheiterten bisher unsere Bemühungen. Wir wären auch jetzt noch nicht abgeneigt den Plan, wenn möglich, zu verwirklichen — aber niemals auf solche Art — niemals auf Befehl einiger übermüthiger Herren, welche wir gar nicht für kompetent halten, so weittragende Beschlüsse zu fassen.

Jetzt noch ein Wort an Euch, geehrte Gönner

und Mitglieder des Liederkranzes, insbesondere an die Sänger.

Ihr, die Ihr so viele Jahre treu und aufrichtig zur Seite gestanden seid, Ihr allein seid berufen über den Verein zu bestimmen, wenn Ihr einmal das Machtwort ertönen lassen werdet: „Der Liederkranz ist aufzulösen!“ erst dann wird er sich auflösen, aber eher nicht!

Wir glauben aber, dass dieser Fall noch lange nicht eintreten wird. Wenn Ihr bedenkt, wie viele schöne und herzerquickende Momente wir schon zusammen durchlebt haben, wie viele freudige Stunden uns schon das Lied bereitet hat, als wir, begeistert durch den Gesang, die Wiederwärtigkeiten des alltäglichen Lebens abrüttelnd, in eine höhere Sphäre uns versetzend, im edlen Gesange den Trost fanden, welchen Alltagsmenschen nur selten oder niemals empfinden.

Darum nur muthig voran, singen wir auch ohne Subvention fröhlich in unserem eigenen, sowie im Interesse der Humanität und Wohlthätigkeit.

Hoch der Gesang und unser Liederkranz!

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

MŰSOR. — PROGRAMM.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

I. RÉSZ. — I. ABTHEILUNG.

1. **A katonazenekar hangversenye.**
2. **Emlékköltemény. — Prolog.** Irta MORÓCZ JENŐ, szavalja LÁNG ERZSIKE kisasszony.
3. **Ünnepi beszéd.** Tartja LUBIK ZOLTÁN úr.
4. **Dalárhymnus.** Nagy kar ERNŐ szász herczegtől. Zenekisérettel éneklik *az összes dalárdák.* (Karnagy: HACKL N. LAJOS úr.)
5. **Dalárszózat.** Id. ÁBRÁNYI KORNÉL-tól, előadja *a temesvári Typographia-dalkör.* (Karnagy: ÁDÁM FERENCZ úr.)
6. **Királyhymnus.** HORVÁTH JÓZSEF-től, előadja *a pozsonyi Typographenbund.* (Karnagy: SCHLOTT FERENCZ úr.)
7. **Üdvözlet** a Typographia-dalkör 25 éves jubileumára. Szövegét írta: MORÓCZ JENŐ. Zenéjét: DR. GREIZINGER IVÁN, előadja *az Ébredés dalárda.* (Karnagy: GÖNDÖCS ISTVÁN úr.)
8. **Századok visszhangja.** VARGA JÓZSEF-től, előadja *az Athenaeum-dalárda.* (Karnagy: ZIEGLER BÉLA úr.)
9. **Üdvözlet.** CHERUBINI M. L.-tól, előadja *a Budapesti Munkás-dalárda.* (Karnagy: LIEBSCHER VILMOS úr.)
10. **Győzelmi dal.** HUBER KÁROLY-tól, előadja *a Budapesti Polgári Dalkör.*
11. **Eredeti magyar népdalok.** GAÁL F.-től, előadja *az Erzsébetfalvai Polgári Dalkör.* (Karnagy: ZIEGLER BÉLA úr.)
12. **Ha késő este ballagok . . .** KREUTZER K.-től, előadja *az Ujpesti Dalkör.* (Karnagy: LOEBL LAJOS úr.)
13. **Himfy-dal.** THERN KÁROLYTÓL, előadja *a Budapesti Typographia-dalkör.* (Karnagy: HACKL N. LAJOS úr.)
14. **Gutenberg-emlény.** Kar KUZMANN-tól, éneklik *a nyomdász-dalárdák.* (Karnagy: HACKL N. LAJOS úr.)

II. RÉSZ. — II. ABTHEILUNG.

1. **A katonazenekar hangversenye.**

2. **Heil Gutenberg!** KÁRRÁSZ K. R.-tól, előadja *a temesvári Typographia-dalkör.* (Karnagy: ÁDÁM FERENCZ úr.)

3. **Magyar dal.** ROTH J.-tól, előadja *a pozsonyi Typographenbund.* (Karnagy: SCHLOTT FERENCZ úr.)

4. **Magyar népdalok.** HUBER KÁROLY-tól, előadja *az Athenaeum-dalárda.* (Karnagy: ZIEGLER BÉLA úr.)

5. **Eredeti népdalfüzér.** LÁNYI ERNŐ-től, előadja *az Ébredés-dalárda.* (Karnagy: GÖNDÖCS ISTVÁN úr.)

6. **Die Nacht.** Kar SCHUBERT FERENCZ-től, előadja *a Budapesti Munkás-dalárda.* (Karnagy: LIEBSCHER VILMOS úr.)

7. **Magyar népdalok.** MÓDER MIHÁLY-tól, előadja a *Budapesti Polgári Dalkör.*

8. **Magyar népdalok.** ZIEGLER BÉLÁ-tól, előadja *az Erzsébetfalvai Polgári Dalkör.* (Karnagy: ZIEGLER BÉLA úr.)

9. **Magyar induló.** HUBER KÁROLY-tól, előadja *az Ujpesti Dalkör.* (Karnagy: LOEBL LAJOS úr.)

10. **Éji varázs.** STORCH A. M. tól, előadja *a Budapesti Typographia-dalkör.* (Karnagy: HACKL N. LAJOS úr.)

11. **Hymnus.** ERKEL FERENCZ-től, zenekisérettel éneklik *az összes dalárdák.* (Karnagy: HACKL N. LAJOS úr.)

Táncrend

Tanzordnung

Szünidő előtt:

1. Csárdás.
2. Tipegő.
3. Keringő.
4. Franczia négyes
5. Lengyelke.
6. Csárdás.

Szünidő után:

1 Keringő (hölgy v.)
2, Franczia négyes.
3. Tipegő,
4. Csárdás.
5. Lengyelke.
6. Keringő.
7. Induló.

Táncrendező:
Vermündl Antal úr.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

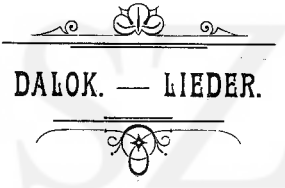

DALOK. — LIEDER.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

EMLÉK-KÖLTEMÉNY

A TYPOGRAPHIA-DALKÖR 25 ÉVES JUBILEUMÁRA.

Irta Morócz Jenő.

Oh szép a dal, ha ihletett ajk zengi,
Nemesnek, jónak ád az szárnyakat,
Búját, baját az ember elfelejti,
Csengő szavával az égbe felragad.
Gyönyört kelt bennünk, nagy tettekre késztet,
Széppé teszi e földi életet,
Az ember lelke szinte újra éled,
Azért csak rajta, énekeljetek!

E szép napot is lelkes dal köszöntse,
A legszebb dalt ma zengje ajkatok,
Mert hosszú évek szálltak el örökre,
Hogy legelőször dalba fogtatok.
Mert érdemes a multat ünnepelni
S egy negyedszázad szép küzdelmeit,
A míg egy ajk a régi jelszót zengi,
Mely barátságra, dalra lelkesít.

Ólombetűknek vagytok katonái,
Világosság kél munkátok nyomán,
Titőletek tanult az eszme szállni
S repülni át a csillagok honán.
Hozzátok illik, mint a víg madárhoz,
Dicsérni a szép, nagy természetet . . .
Oh, mert a dalból fáklyaként sugároz
A szent szabadság és szeretet.

Daloljatok csak ezután is szépen,
Hisz itt e földön nincs szebb, mint a dal!
Ki dallal él, az nem csügged szivében,
A dalnok lelke mindig fiatal.
A dal hatalma tartsa összefűzve
Sok évig még e lelkes csapatot,
Az élet búját, gondját messze űzve
Műveljétek a *szépet* és *nagyot!*

AZ ELŐADANDÓ KAROK SZÖVEGE.
TEXTE DER VORZUTRAGENDEN CHÖRE.

*

ÖSSZES DALÁRDÁK.

Dalár-hymnus.

ERNŐ SZÁSZ HERCZEGTŐL.

Danára fel, dalárcsapat!
Ki lelkesülsz nemesre;
Szálljon dalod az égre fel
Visszhang ragadja messze.
A honfi kebelt hő vágyra emelt
Szent lángra hevítsd,
Ha vész közelít.
Nagy eszme az, mi lelkesít:
Légy áldva szép hazánk
Tied dalunk, imánk.

Danára fel, dalárcsapat!
Hirdesd a dal hatalmát,
Megőrizd minden utadon,
A művészet fuvalmát.

Az egyesülés, testvérisülés
Hő lángjaival
Összhangzatú dal,
Ez érzet az, mi lelkesít:
Boldoggá lesz hazánk
Ez dalunk, ez imánk.

Danára fel, dalárcsapat!
Szabad danára keljünk
Ez a mi a legfőbbnek is,
Föltárja ifjú keblünk:
Ha áldozatot kér, bármi nagyot
A hon, felelünk
Fogadd életünk.
Szent érzet az, mi egyesít:
Dalunk tied 's imánk
Szabad magyar hazánk.
Légy áldva szép hazánk
Tied dalunk imánk.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

TEMESVÁRI TYPOGRAPHIA DALEGYLET.

Jelige: Dalért élünk,
Dalért is halunk,
Zengjen hát vig dalunk,
Gutenberghez szólunk!

Dalárszózat.

Id. Ábrányi Kornéltól.

Egyre légy csak kevély, büszke,
És a babért egyért küzdjed;
Egyért áldd az Istenséget,
Hogy magyarnak szültek téged!

És ha a bor, czimbora vár,
Habzik a kedv, cseng a pohár:
Pezsdüljön a magyar kedély,
Legyen szabad a szenvedély.

Sírva vigadj, ringasson el a zene,
Így ismer rád a magyarok Istene.
S ha szép lány áll veled szemben,
Légy magyar a szerelemben.

Szorítsd hozzád a gyöngy eszemadtát,
Pihenésre ne pazarold ajkát.
Mámorosodj ragyogó szemétől;
Ám ha zendül a vész szava:
„Talpra magyar, hí a haza!“
Ha magyar vagy, akkor légy legmagyarabb!

Hagyd el a lányt, vágd földhöz a poharat,
Átkozd meg azt, a ki gyáván hon marad.
Harsogd dicsőn a szent csatatéren:
„Veszszek el én, csak a haza éljen!“

POZSONYI TYPOGRAPHENBUND.

Jelige: A betű és a dal,
Szép- s igazért él, hal!

Király-hymnus.

Szövege Jókai Mórtól. — Zenéje Horváth Józseftől.

Isten tartsd meg országunk királyát!
Fény borítsa szentelt koronáját!
Trónját boldog nemzet támogassa,
Honszerelmünk emelje magasra!
Nemzetek atyja! im hozzád kiált
A népnek ajka: tartsd meg a királyt!

A királynak adj áldást, hatalmat!
Boldog békét, harczban diadalmat!
Áldott hírét szikla, róna, tenger
Merre napja büszkén visszazengje.

A király a jogszabadság vértje!
Minden honfi éljen, haljon érte!
Karja, lelke, győzzön a viszályon,
Dicső neve késő korra szálljon!

ÉBREDÉS-DALÁRDA.

Jelige: Szálljon a dal szabadon,
Törjön fel az égre;
Tanítson meg szabadságra
És testvériségre.

Üdvözlet

A TYPOGRAPHIA-DALKÖR 25 ÉVES JUBILEUMÁRA.

SZÖV. IRTA MORÓCZ J. — ZENÉJÉT DR. GREIZINGER I.

Zeng az ének, szól a nóta
Daltársainknak örömére,
Hiv köszöntsön titeket ma
Gutenbergnek dalos népe.
Nyári szellő dalotokat
Vegye szárnyra, hordja széjjel
S teljék meg szivetek
A testvériség érzetével.

A babérnak zöld levelét daltársi szív nyujtja nektek,
Mert az elmult huszonöt év a ti örök dicsőségtek;
Az az elmult negyedszázad a ti fényes koronátok,
Valahányszor dalba kezdtek, szálljon áldás ti reátok!

ATHENAEUM-DALÁRDA.

Jelige: Vígan, vígan zengjen a dal,
A mig élünk és elhalunk,
Tehát kartársak és dalárok
Ez elvvel barátkozunk.

Századok visszhangja.

Szöv. irta Balog István. — Zenéjét Varga József.

Szálljon az égig, zendüljön az ének!
Napja lehunytán hosszú ezer évnek.
Zengje a róna, orma a hegyeknek,
Hálaimáját a magyar nemzetnek.
Hadd legyen ma a dal ezer év visszhangja,
Búnak, örömnek nyíljék szóra szája,
Érezze újra magyarok hazája,
Harsogjon fel a harcz harsány riadója!
Lengjen a szélben Árpád lobogója,
Győztes csatáknak áldomásit ülve;
Búgjon a síkon Lehel hadi kürtje.
Hol annyi hősnek vérzenie kellett,
Sírjon az ének Sajó vize mellett,
S hol sírt az ármány egy nemzetnek ásott,
Öntözze könynyel Világost, Mohácsot,
S vészbe, viharba most is a régi,
Élnek erőben Árpád ivadéki.
Dörghet az ágyú, harczok riadója,
Hadúr a magyart megvédi, megóvja.
Szálljon az égig, zendüljön az ének,
Napja lehunytán hosszú ezer évnek.
Isten, ki által hazát nyert a nemzet,
Engedd megérnünk a második ezret!

BUDAPESTI MUNKÁS-DALÁRDA.

Jelige: Szent barátság legyen köztünk,
Az igazság szövetségesünk!

Üdvözlet.

CHERUBINI M. L-TŐL.

Miként a hold derült mosolyt
Hint csillagok ragyogó özönére,
S míg a hajnali fény vakító szekerén
Phoebus újra nem ér föl az égre:
Derengjen át örömidnek egén
A boldogság, e szelíd enyhe fény
S a szerencse vigyen ragyogó szekerén;
Ragyogó szekerén a szerencse,
Bútalan, borútalan, vihartalan
Mosolyogjon reád
Sorsod élteden át!

BUDAPESTI POLGÁRI DALKÖR.

Jelige: Fel! fel fiúk férfi dalra!
Ez lelkesít szépre, nagyra!

Győzelmi dal.

HUBER KÁROLYTÓL.

Dalra fiúk! zengjen a dal,
Im miénk lőn a diadal;
Megsegített a nagy Isten,
A ki lakik szíveinkben.

Ő ad erőt ezután is,
Más versenyen, más csatán is,
Csak szüntelen legyünk ébren,
Csak ne legyünk tétlen.

Osztozzunk az áldomáson,
Ki-ki tehát hozzá lásson,
Ugyan miért ne lenne
Minden hősnek része benne?

Éljen a hon, zengjen a dal, ez hevít,
Im miénk lőn a diadal, a dal lelkesít.

ERZSÉBETFALVAI POLGÁRI DALKÖR.

Jelige: A dal a varázsnyelvünk,
Szivet bűvöl, ha zengünk;
Nincs is édesb nyelv a dalnál,
Szívből jő és szívhez száll!

Eredeti magyar dalok.

GAÁL F.-TŐL.

Nyisd ki anyám a virágos ablakot,
Jön a babám, látom már a csónakot,
Fölveszem a legszebb ruhát magamra,
Egy rózsát is oda tűzök hajamba.

Hallom már a bús gerlicze szólását,
Eldalolom én is az ő nótáját,
Lobogj kendőm, selyem kendőm feléje,
Édes anyám, kiszaladok eléje.

Elragadta galambomat a Balaton tőlem,
Éjjel-nappal siratgatom, jaj mi lesz belőlem!
Kérdezgetem a habokat merre fekszik, hol van?
Egy se tudja, csak azt mondja: itt a Balatonban!

Siófokra megy a hajó,
Az én rózsám oda való.
Vidd el hajó levelemet,
Levelemben a szívemet,
Szívemben a szerelmet.
Eredj hajó, vissza várlak,
Válaszával a rózsámnak.
Vidd el hajó levelével,
Levelében a szivével,
Szivében a szerelmével.

UJPESTI DALKÖR.

Jelige: Édes hazánk, kedves dalunk,
Érted élünk, érted halunk

Ha késő este ballagok . . .

KREUTZER K.-TÓL.

Ha késő este ballagok
Merengve nézem ablakod,
Ott látlak, a mint mécsesed
Fényt angyali arczodra vet,
Míg fürteid megoldanak
S öledbe dúsan omlanak.
Kezed kulcsolva szende lány
Némán merülsz el hő imán;
Mondj egy imát, oh értem is,
Hisz engem csak te üdvözítsz!

BUDAPESTI TYPOGRAPHIA DALKÖR.

Jelige: Bölcsője vagy isteni dal,
Barátság szent kapcsának;
Gondot űzöl, bánatot ölsz —
Egyetértést alkotol!

Himfy-dal.

THERN KÁROLYTÓL.

Óh te százszor elzengett dal
Bűvös-bájos szerelem,
A mely édes összhangoddal
Elbűvölted kebelem;
Mely mint a madár danája
Nem tanulva senkitől,
Mint a rózsák illatárja
Öntudatlan is kitör;
S mely csak akkor boldogíthat,
Hogyha egy rokon szívig hat,
Mely mint dalra a liget
Visszhangzik, dalol veled.

Szálljon lelkem gondolatja,
Mint a sas gyors szárnyakon,
A felhőket áthaladva
Merre lelkem vágya von,
Szálljon úgy mint száll a fecske,
Hogyha hull a sárga lomb;
Uj tavaszt s virányt keresve
Délen örök ifjú hont.
S aztán mint a hattyú szálljon
Hozzád lánykám, boldogságom;
S dalban adja át neked
Érted fájó lelkemet!

NYOMDÁSZ-DALÁRDÁK.

Gutenberg-emlény.

KUZMANN BÉLÁTÓL.

Kit dicsőítsen ezen dal,
Azt, kit hőn tisztelünk
És kinek műve meg nem hal,
Gutenberg mesterünk.

Ő volt, ki midőn sötétség
E földet megfödé
Világosság szövétnekét
Az égig emelé.

És mit a szem most olvas, lát,
Azt nekünk megszerzé,
Mert művével a rabigát
Földünkön széttöré.

Áldani fog e nagy világ
Örökké tettedért,
Ki mondád, hogy világosság
Legyen az emberért.

TEMESVÁRI TYPOGRAPHIA DALEGYLET.

Heil Gutenberg!

CHOR VON K. R. KÁRRÁSZ.

Heil Gutenberg und Heil der Kunst, die er der Welt gegeben,
Sie weckte auf die Geister all, und bracht uns neues Leben;
Ein frisch Hauch, ein neuer Geist hat alle Welt durchdrungen,
Und überall, im Nord und Süd wird seine Kunst besungen.

Gleich wie es bang uns um das Herz, wenn Dunkel uns umhüllet
Und Sonnenlicht mit Freudigkeit die Menschenbrust erfüllet.
So ist auch durch die schwarze Kunst der Freiheit Geist erstanden
Und: „Heil der Kunst, Heil Gutenberg!“ tönt es in allen Landen.

Drum auf! um's Banner Gutenberg lasst fest und treu uns schaaren,
Dass wir des Meisters würdig sind soll alle Welt erfahren.
„Gott grüss' die Kunst!“ dies stolze Wort soll Muth und Kraft uns bringen;
„Gott grüss' die Kunst!“ soll fort und fort von unsern Lippen Klingen!

POZSONYI TYPOGRAPHENBUND.

Magyar dal.

ROTH JÓZSEFTŐL.

Haja szőke, szeme barna,
Annak kit én szeretek
S a kiért én szerelemből
Biz' isten majd elégek,
Mert szemei úgy ragyognak
Mint az ég csillagai,
S talán jobban melegítnek
Mint a nap sugarai.

Ne nézz reám, pillantásod
Pillantásod elragad,
Hajtsad inkább karjaimba
Karjaimba magadat.
Hajolj ide kis gyönyörűm
Kis gyönyörűm ha lehet,
Hová nézel sziporkákat
Sziporkákat ereget.

ATHENAEUM-DALÁRDA.

Magyar népdalok.

SIMONFFY KÁLMÁNTÓL, férfi karra alkalmazta HUBER KÁROLY.

Ha meghalok csillag leszen belőlem,
Magányosan ott ragyogok az égen,
Rá mosolygok alkonyatkor orczádra,
Mikor ott ülsz új rózsádnak karjába.

Három a táncz! mindig az volt Pest-Budán,
Jaj be szépen, gyönyörűen járja ez a kis leány!
Mint a rózsát, ha a szellő lengeti,
Tánczra termett kis lábait úgy szedi.

Búra hajlik a szomorú fűz ága,
Búra hajlik az én éltem világa.
Édes szülém váltig biztat, de tudom,
Hogy a nyarat általélni nem fogom.

Hegedülnek, szépen muzsikálnak,
Jó kedve van az egész világnak;
Ugrándoznak, járják a bolondját,
Én nem tudom, hanem csak úgy mondják.

ÉBREDÉS-DALÁRDA.

Eredeti népdalfüzér.

LÁNYI ERNŐTŐL.

Miről apám nagy búsan szólt,
Hogy itt hajdan szebb élet volt.
Érzi szivem s felsóhajtok,
Midőn Rákos terén szántok.

Hej violám, szép violám,
Te csak nem is tekintesz rám.
Pedig ha rám tekintenél,
Bús szivemen helyet lelnél.

Világ csúfja nem vagyok én Egernek,
A bakancsot fölhúztam én, bevettek.
Egy kis lánynak azt mondtam, hogy: szeretlek,
Jaj istenem, próbáltam én eleget.

Fölborult a kis szekerem Batka mellett,
Nem néztem én, nem én oda, hova kellett,
Barna kis lány kökény szeme
Csalogatott szerelemre.

BUDAPESTI MUNKÁSDALÁRDA.

Die Nacht.

Chor von F. SCHUBERT.

Wie schön bist du, freundliche Stille, himmlische Ruh'!
Sehet, wie die klaren Sterne
Wandeln in des Himmels Auen,
Und auf uns hernieder schauen
Schweigend aus der blauen Ferne.

Wie schön bist du, freundliche Stille, himmlische Ruh'!
Schweigend nah't des Lenzes Milde
Sich der Erde weichem Schooss,
Kränzt den Silberquell mit Moos
Und mit Blumen die Gefilde.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

BUDAPESTI POLGÁRI DALKÖR.

Magyar népdalok.

MÉDER MIHÁLYTÓL.

Harangoznak, imádkozzunk, egy kis lány fekszik halva,
Most teszik a koporsóba, édes anyja — édes apja:
Édes anyja sírva kelti, ébredj! ébredj szép virágom,
A harangok tovább zúgnak, itt nem — ott a más világon.

Hej, de még se te czigány
Húzzad rá csak szaporán.
Hadd szakadjon a húrod,
Keseregni akarok.

Ültettém egy violát,
A faluban híre járt,
A legszebb lány elvitte,
A keblére feltűzte.

Rátartós lett a hamis,
Csalfa még a szive is.
Ellopta a violát,
Másnak adta a szavát.

Ha elhagytál nem bánom,
Lesz még nekem virágom,
Kapok én még szeretőt,
Nem is egyet, se kettőt.

A szerelem virága
Fel van tűzve subámra,
Bejárom a világot,
Míg ilyet nem találok.

Szép a rózsa, ha felnyitja piczi kis keblét,
Szép a kis lány, ha lesüti kökény színű szemét.
Rózsavirágot feltűzi,
Kis kebelére öleli,
Mint a párját kis madárka,
Olyan híven szereti.

ERZSÉBETFALVAI POLGÁRI DALKÖR.

Magyar népdalok.

ZIEGLER BÉLÁTÓL.

Minden este dalolgatok sokáig,
Elhallatszik a rózsám ablakáig.
Eldalolom a mint tudom oly szépen:
Hej de fényes csillag ragyog az égen!

Ha már kinyilt a galambom ablaka,
Ő meg ott áll, bús nótámat hallgatja.
Átcsap másba s ebbe megy át a dalom:
Szeretlek én egyetlenegy virágom!

Van nekem egy kodácsoló kis tarka tyúkom,
Minden reggel kotkodácsol az ablakomon.
Vigyázz, vigyázz barna kis lány
Ne higyj minden legénynek,
Kivált mikor soká tartó
Szerelemről mesélget.

Gondolj rózsám csak a papra,
Gyere hamar a templomba;
Mert ha soká várok még rád
Elpörölhet a rossz világ!

Fújj a szellő, hajlik a nád,
A szivem is hajlik hozzád.
Átölellek, átkarollak,
A szememmel fel is fallak.

UJPESTI DALKÖR.

Magyar induló.

HUBER K.-TÓL.

Riadónak harsogása harczra hív!
Hazám! hazám! vért ontni kész érted a szív!
Míg a kardnak csattogása feltüzel
A czél erőt ad s gondot űz el!

Csak előre, előre, le gőgös ellenünkkel,
Mivelünk van ég, igaz ügynek győzni kell!
Szerelem ég sziveinkben, karunk győzni fog!
A szabadság hazája, érted keblünk vére csorog!

Győzelmünkért homlokunkra zöld babér száll!
Szép lány fűzi bent, ő a legszebb rózsa virágszál
Fel a lobogót s utána,
Legyen e sor írva rája:
Szabad hazában boldogít a szerelem!

BUDAPESTI TYPOGRAPHIA DALKÖR.

Éji varázs.

STORCH A. M.-TÓL.

Fennen ragyog csillag fénye,
Látjuk gyémánt sugarát,
Mely a magas égi boltról
Éjnek csöndjén hatol át.

Köröskörül nyugszik minden,
Csak egy dallam hangzik el,
Csalogányok dala szépen
Hangzik erdőn, mezőn!

Magas fáknak sugarain
Leheletként által száll,
Mint az álom röpke szárnyán
Erdőn, bokron tova száll.

Én magam meg örömárban
Elmerülve álmodom,
Mélyen nyugszom, mélyen alszom,
Álmodom oly édesen.

ÖSSZES DALÁRDÁK.

Kölcsey-hymnus.

ERKEL FERENCZTŐL.

Isten áldd meg a magyart
Jó kedvvel bőséggel,
Nyújts feléje védőkart,
Ha küzd ellenséggel:

Bal sors a kit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Megbünhődte már e nép
A multat s jövendőt.

Szánd meg Isten a magyart,
Kit vészek hányának,
Nyújts feléje védő kart
Tengeren kínjának.
Bal sors a kit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Megbünhődte már e nép
A multat s jövendőt.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár